

PLJESAK DLAN-OM

STRUČNI TEKSTOVI

GLUHOĆA I GLAZBA

ZANIMLJIVOSTI

POZNATI GLAZBENICI I GUBITAK SLUHA

INTERVJU

INTERVJU SA MAATIEM GLUHIM UDARALJKASEM

ZANIMLJIVOSTI

EVO KAKO GLUHI POSJETITELJI KONCERTA
UŽIVAJU U GLAZBI

broj.

PLJESAK DLAN-OM

ISSN 2991-1168

Broj 4 /rujan / 2023

UREDNIŠTVO

Izdavač: Udruga “Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN”

Glavni urednik: Angel Naumovski

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Urednici: Lino Ujčić i Angel Naumovski

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Fotografije: foto arhiv Dlan

Dizajn na naslovnici: Lino Ujčić

Tisak: Tiskara Ban

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

E-mail: udruga.dlan.zagreb@gmail.com

Web stranica: www.dlan.hr

IBAN: HR 95 24020061100074154

OIB: 51629434968

Matični broj: 1608037

Časopis izlazi uz financijsku podršku:

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA

Riječ urednika

3 str.

STRUČNI TEKSTOVI

Gluhoća i glazba

6 str.

ZANIMLJIVOSTI

Poznati glazbenici i gubitak sluha

11 str.

INTERVJU

Intervju sa Maatiem gluhim udaraljkašem, pjevačem na znakovnom jeziku, ujedno i osnivačem “Mur du Son”

15 str.

INTERVJU

Intervju sa Troiem Leejem, gluhim DJ-em i osnivačem Deaf Ravea

16 str.

ZANIMLJIVOSTI

Evo kako gluhi posjetitelji koncerta uživaju u glazbi

18 str.

STRIPOTEKA

19 str.

“Pun mi te kufer!”

Dragi naši vjerni čitatelji pratitelji naših programa projekata.

Nakon par mjeseci izbivanja iz redovnih obveza, poslova i dužnosti prema sebi, nama, drugima i još nekim drugima stvari su se posložile i sjele svaka na svoje mjesto te je red da “Pljesak DLAN-om” nastavi sa svojim biserima, otrovnim strijelama (ima li ih uopće u dosadašnjim brojevima i hoće li biti u sljedećim, pitanje je sada!), sugestijama, razmišljanjima itd.

Ovaj broj posvećujemo glazbi, a sljedećem broju ćemo opet čitati zanimljivosti o glazbi i životu Gluhih osoba u Izraelu i Palestini. No, najaviti previše o tome ne bumo.

Zašto glazba? Početkom ove godine kad je nova sezona krenula zaredali su se planovi, dogovori i želje što, dalje kako, gdje i koliko?. Naravno, apetiti članova Udruge “DLAN” su ostali isti, a donekle i jači i veći. Krenuli smo sa dogovorima i pripremama za glazbenu sezonu našeg “Deaf BAND DLAN-a” da bi na kraju završilo odnosno puklo s rečenicom: “**Pun mi te kufer!**”. !!!!!!!!

Kako je to toga došlo???? Nekom smo PUN KUFER!?

Nekad davne 2007. godine prisustvovali smo na Međunarodnom festivalu “Clin D’Oeil” u Reimsu i tamo smo doživjeli, ajmo reći da smirimo demone, kulturološki šok i sveopće oduševljenje i iznenađenje vidjevši prvi put u životu glazbeni bend gluhih “Mur Du Son”. U nama se stvorila misija, vizija i cilj, a to je da se kod nas u Zagrebu krene glazbenim putem. Samo je ostalo pitanje kako i gdje? Na sreću, 2010. godine u Stockholmu na Nordijskom festivalu Gluhih su bile organizirane glazbene radionice koju su vodili Signmark i Maati, frontmen iz grupe “Mur Du Son”.

Nekako je POUZ (Pučko otvoreno učilište Zagreb) doznao za misiju, viziju i cilj članova Udruge “DLAN” da se gluhi žele baviti glazbom. Tako je POUZ na **PRIJEDLOG i INICIJATIVU** članova Udruge “DLAN” uspješno organizirao nekoliko radionica za gluhe (2012. godine i tako sve do sada svake godine). Dakle, gluhi članovi Udruge “DLAN” su izrazili želju te predložili da POUZ organizira radionice i omogući članovima Udruge “DLAN”, što to nije bio nekakav problem – naime, imali su sve uvjete: prostor za sviranje, odgovarajuće termine za radionice te glazbene voditelje i pedagoge, a Grad Zagreb je sve to lijepo podržao.

U međuvremenu “Mur Du Son” iz Francuske je imao uspješan i upečatljiv nastup u Zagrebačkoj “Močvari” 2012. godine naravno, organizaciji i produkciji Udruge “DLAN”! Nakon svega toga divnog i krasnog oformio se 2014. godine prvi rock sastav gluhih “Deaf Band DLAN”, čije je ime predložio Dražen Maleković.

Osnivači prvog benda gluhih “Deaf Band DLAN” su pokrenuli članovi Udruge “DLAN”. “DLAN”, “DLAN”, bilo kuda “DLAN” svuda i prvi.

I eto, poznati bend „Dubioza kolektiv“ je napravio dokumentarac o nama, došli su čak iz Bosne k nama na druženje, pjevanje, sviranje i snimanje ... Bilo je jako zabavno i zanimljivo.

*Skeniraj ovaj QR kod - video
Deaf Band DLAN” & Dubioza Kolektiv*

Zaredali su se mnogobrojni nastupi benda "Deaf Band DLAN" i postali su jedini i originalni sastav gluhih u Hrvatskoj te su 2018. godine završili u polufinalu poznatog nam "Super Talent Show" u produkciji NOVE TV.

I šećer na kraju, zapravo gorčina na kraju – debakl sa prvim CD "We feel the music" 18. prosinca 2018. u kojem smo stopedeset komada CD-ova bacili u smeće, navodno, zbog loše kvalitete audio zapisa, montaže i svega ostalo.

Olakšavajuće je to što su to čujuće osobe uradile, dakle nisu članovi Udruge "DLAN" osim produkcije i financiranja svega toga. No, nećemo više stavljati sol na ranu. Bilo pa prošlo ... Na žalost.

Tad je pukla sloga između članova benda "Deaf Band DLAN" ponajviše jer su čujuće osobe izašle iz benda i povukle za sobom par gluhih. Razloge znamo samo mi iz benda i nemamo namjeru objasniti niti podijeliti sa vama.

Tada je jedan član prije nastupa benda "Deaf Band DLAN" jasno obznanio publici da promocija umjetnosti i kulture Gluhih preko scensko-izvedbenih te glazbenih aktivnosti nije jedini cilj Udruge "DLAN" nego i njegovanje i promoviranje samopoštovanja i inicijativa gluhih osoba kao i stvaranje umjetničkih djela.

"Deaf Band DLAN" je ustrajao i ojačao, unatoč osnivanjima kao gljive nakon kiše nekoliko bendova, inkluzivnih bendova, mješovitih bendova i kajtjaznam kaj još bendova koji dan danas više ne postoje ili se grčevito bore sa pronalaženjem novih glazbenika u okolici mjesta u kojem biva bend.

Dok je "Deaf Band DLAN" redovito i veselo nastupao na raznim domaćim i međunarodnim festivalima i događajima i još uvijek na nas računaju ove i sljedeće godine nas su prepoznali i izdavačke i produkcijske kuće.

Naš “Deaf Band DLAN” se spominje u udžbeniku glazbene kulture u 7. razredu te smo nedavno bili u show emisiji “Knjazalište” na hrvatskoj televiziji.

Kao što smo spomenuli svake godine smo imali zacrtane planove i želje te volju da istražujemo i stvaramo glazbu i to u suradnji sa POUZ tipa prostorne i tehničke podrške od 2012. godine do početka ove godine jer je POUZ (<https://www.pou.hr/programi/programi-javnih-potreba-u-kulturi-grada-zagreba/hobi/pravona-umjetnost-plesni-i-glazbeni-programi-za-gluhe-i-nagluhe>) zahvaljujući nama redovno dobivao financijska sredstva od Grada Zagreba za ... hm za? Za troškove čega?

Odgovor na to pitanje još nemamo niti ga želimo znati. Možda im je bio **PUN KUFER**.

Samo na kraju svega, dali smo si oduška i inzistirali da nam omogućuje i prilagode termine korištenja prostora i NOVE tehnike (za koju su financijska sredstva dobili zahvaljujući suradnji sa Udrugom “DLAN”), jer smo svi u bendu “Deaf Band DLAN” zaposleni, imamo oskudno vrijeme i tražili smo da nam samo to omogućuje.. Dobili smo odgovor: **“Pun mi te kufer!”**

Sad sviramo, stvaramo i radimo nove stvari, čuda i otkrića te se veselimo na svakoj probi, druženju, pijenju kavi, mineralne vode i coca-cole kod Dražena u garaži. Hvala Dražene!

Hvala na čitanju i razumijevanju našeg manifest.

Vaš Angel sa praznim kuferima

Pr.1. Mlađi Mesto, DeafBand Dlan
 • Školovani i vanjski nastavnici i nastavnice iz područja glazbene kulture, glazbeni predmeti, nastavnici i nastavnice iz područja glazbene kulture, nastavnici i nastavnice iz područja glazbene kulture, nastavnici i nastavnice iz područja glazbene kulture.

Pr.2. Erika Ruzicki, Rado
 • Čiji bi glas bio bolji jer bih ga volio glasiti profesionalno.

GLUHOĆA I GLAZBA

Istraživanje: Može li se vibracija koristiti kada zajedno svirate glazbu?

Zajedničko izvođenje glazbe ili pjevanje ljudima pruža veliko zadovoljstvo. Ali ako ste gluhi (ili nagluhi), nije uvijek moguće slušati druge glazbenike dok pokušavate pjevati ili svirati instrument. Može biti posebno teško uočiti različite tonove glazbe pomoću slušnog aparata ili drugog uređaja za pomoć pri sluhu. Međutim, ljudsko tijelo može prenijeti glazbene zvukove u mozak kada se vibracije primjenjuju na kožu. Drugim riječima, možemo osjetiti glazbu, muziku. Ovo istraživanje otkrilo je siguran način da gluhe osobe čuju glazbene note kroz kožu svojih ruku i stopala, pokazalo je da vibracija omogućuje ljudima da sigurno osjete glazbu na koži. Ovaj pristup omogućuje ljudima da prepoznaju glazbenu notu kao višu ili nižu visinu od ostalih nota, a pomaže glazbenicima da zajedno sviraju glazbu.

Klasični skladatelj Beethoven skladao je neke od svojih najboljih pjesama kada je bio izuzetno gluhi. Kako je to učinio? Priča se da je stavio drvenu palicu među zube i gurnuo je o klavir kako bi osjetio vibracije. Dame Evelyn Glennie poznata je perkusionistica koja je slučajno gluha. Dok vježba i izvodi, može osjetiti vibracije koje stvaraju njezini instrumenti.

Mnogi odrasli koji koriste slušna pomagala ili kohlearne implantate (elektronički uređaj unutar unutarnjeg uha koji pomaže gluhoj osobi da čuje) imaju poteškoća u slušanju glazbe. Za odrasle glazbenike i pjevače koji imaju oštećenje sluha, gluhoća može otežati sudjelovanje u stvaranju glazbe. U svijetu postoji 32 milijuna gluhe djece, pa bi im vibracija mogla pomoći u učenju sviranja instrumenata i nastupa s drugom djecom? Naše istraživanje istraživalo je raspon glazbenih nota koje se mogu sigurno osjetiti pomoću vibracija i mogu li ljudi razlikovati note koje se osjećaju kroz vibracije.

Možemo li čuti kroz kožu?

Naše uši pretvaraju zvukove u signale koji se šalju u mozak kako bismo ih mogli identificirati. Vanjski dio uha - mekani dio na vanjskoj strani glave - naziva se pinna. Pinna pomaže zvuku da uđe u ušni kanal, što je kratka cijev koja vodi do bubnjića u srednjem uhu. Zvuk uzrokuje vibriranje bubnjića.

Te se vibracije šalju u pužnicu u unutarnjem uhu vibracijom vrlo malih kostiju. Unutar unutarnjeg uha nalaze se sićušne stanice s dlačicama koje su osjetljive na vibracije i one pretvaraju vibracije u električne signale koji se šalju u mozak. Stanice dlačica nazivaju se mehanoreceptori (senzori u tijelu koji reaguju na mehanički pritisak ili promjenu oblika) jer su prijemčivi na mehaničke vibracije.

Kada osjetimo vibraciju, signale u mozak šalju različite vrste mehanoreceptora koji se nalaze ispod gornjeg sloja kože. Ovi mehanoreceptori nisu tako osjetljivi kao oni u našim ušima,

ali nam omogućuju da osjetimo vibracije za neke zvukove koje možemo čuti našim ušima.

Možemo li sigurno primijeniti vibracije na ruke i stopala?

Vrlo glasni zvukovi mogu oštetiti uši, pa jesu li vibracije sigurne? Kada radnici kopaju ceste pomoću pneumatske bušilice, izloženi su visokim razinama vibracija. To može uzrokovati trajni zdravstveni problem koji se naziva sindrom vibracije šaka-ruka od kojeg osoba osjeća utrnulost prstiju.

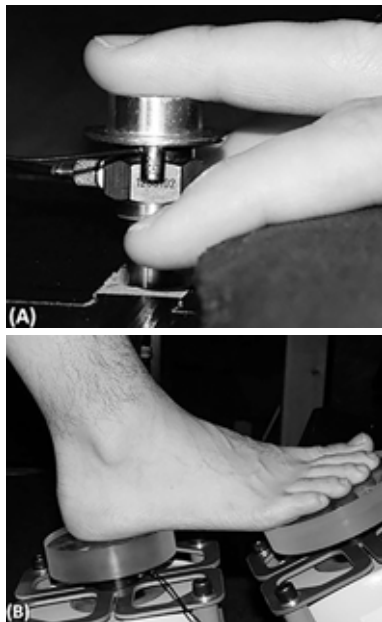
Kako bismo izbjegli ovaj problem, istražili smo može li osoba osjetiti glazbene note pri niskim razinama vibracije koje su bile sigurne tijekom dugog vremenskog razdoblja. Ovo je važno jer glazbenici i pjevači provode mnogo sati vježbajući svoje instrumente.

Koristili smo eksperimente kako bismo pronašli najniže razine vibracija koje ljudi mogu osjetiti na vrhovima prstiju i tabanima [3]. To je učinjeno za različite glazbene note. Ove najniže razine nazivaju se vibrotaktilni pragovi. (najniža razina na kojoj osoba može osjetiti vibraciju putem dodira)

Vibro označava vibraciju, taktilno označava osjet dodira, a prag se odnosi na najnižu razinu.

Zašto su koristili kožu bez dlaka na dlanovima i tabanima? Budući da je ova koža osjetljivija od dlakave kože, pa stoga ima niži vibrotaktilni prag. Pjevači mogu vrhovima prstiju osjetiti vibracije koje uzrokuju drugi glazbenici.

Međutim, glazbenici koji sviraju instrumente rukama morali bi koristiti stopala da bi osjetili vibracije. Kako bi osigurali vibraciju, koristili su plosnati disk koji je u kontaktu s šakom ili nogom, spojen na uređaj koji se zove elektrodinamički tresilica (Slika 1). Shakeri su slični zvučnicima, ali umjesto zvuka stvaraju samo vibracije. Zvučnik je krhak i lako se oštetiti pa se ne može dodirnuti, ali shaker je robustan i može izdržati težinu ruke ili noge.

• Slika 1 - Kontaktni diskovi za (A) vrh prsta i (B) petu i prednji dio stopala.

• Oba su povezana s elektrodinamičkim tresilicama koje tjeraju diskove da vibriraju tako da korisnik može osjetiti vibracije kroz kožu.

U tradicionalnoj zapadnoj glazbi, glazbena ljestvica (skupina nota raspoređenih po visini) ima sedam nota. Na primjer, ljestvica C-dura sadrži sljedeće note: C, D, E, F, G, A, B. Svaka nota ima različitu visinu. (niskost note). Možda se sjećate zvuka ovih sedam nota ako ste ikada pjevali pjesmu "Do-Re-Mi" jer su jednake "Do", "Re", "Mi", "Fa", "Sol," "La" ", "Ti."

Na slici 2 možete vidjeti da su ovo bijele note na tipkovnici klavira. Ovaj niz nota se ponavlja preko cijele tipkovnice, gdje je sljedeći C oktava (interval između dvije note gdje jedna nota ima dvostruko ili upola manju frekvenciju vibracije od druge) viši u tonu. Za imenovanje nota u različitim oktavama, nakon svake note dodaje se broj. Na primjer, G5 se odnosi na G u oktavi 5.

• Slika 2 - Glazbene note na klavirskoj klavijaturi.

• Note unutar crnog okvira mogu se koristiti za vibrotaktilnu prezentaciju glazbe. Više note, od A5 nadalje, teže je osjetiti. To ukazuje da je osjetilo sluha osjetljivije od osjetila dodira.

Njihovi eksperimenti su pokazali da se sve glazbene note od C1 (niski ton) do G5 (visoki ton) mogu jasno osjetiti na rukama i nogama. Važno je da su se te note mogle osjetiti na sigurnoj razini koja je izbjegla zdravstvene probleme. Ovaj raspon nota pokriva više od četiri oktave, što uključuje većinu nota na klaviru (slika 2) i na mnogim drugim instrumentima, kao i note koje proizvodi ljudski glas. Činjenica da ljudi teže osjećaju visoke tonove od A5 do C8 na klaviru podsjeća nas da je osjetilo dodira manje osjetljivo od osjetila sluha.

Za niske tonove otkrili su da peta i prednji dio stopala imaju niže vibrotaktilne pragove od vrha prsta. Većina glazbenika ne može koristiti vrhove prstiju dok sviraju instrument, pa je korisno što su im stopala osjetljivija i mogu ih koristiti za otkrivanje vibracija. Također smo otkrili da je vibrotaktilni prag za vrhove prstiju sličan za osobe s normalnim sluhom i osobe koje su gluhe. To znači da vibracije mogu koristiti svi.

Možemo li uočiti razliku između glazbenih nota pomoću vibracije?

Identificiranje relativne visine tona (sposobnost ispravnog prepoznavanja ili proizvodnje glazbene note u smislu njenog relativnog položaja u glazbenoj ljestvici) je korisna vještina za glazbenike. To znači da mogu prepoznati ili otpjevati glazbenu notu nakon što su čuli drugu notu. Ponovno razmislite o melodiji "Do-Re-Mi". Ako ste čuli "Do" nakon čega slijedi "Mi" i imali relativne vještine

tona, mogli biste reći da je "Mi" viši ton od "Do". Proveli smo eksperimente s vibracijom kako bismo vidjeli je li moguće identificirati jednu notu kao višu ili nižu u tonu od druge note kada se koristi vrh prsta ili prednji dio stopala [4]. Glazbenici s normalnim sluhom proveli su 16 kratkih treninga kako bi vidjeli mogu li poboljšati svoju vještinu.

Otkrili smo da su široki intervali tonova (udaljenost u visini između dvije note) lakše identificirati nego uske intervale. Široki interval ima note koje su udaljene jedna od druge, kao što je od C do G. U uskom intervalu, note su blizu jedna drugoj, kao što je od C do D.

U smislu "Do-Re-Mi," to bilo je prilično lako razlikovati "Do" od "Fa", "Sol," "La" i "Ti", ali teže razlikovati "Do" od "Re" ili "Mi". To se događalo s amaterskim i profesionalnim glazbenicima s normalnim sluhom, kao i s profesionalnim glazbenicima s oštećenjem sluha. Kratki treninzi poboljšali su relativnu vještinu tona glazbenika s normalnim sluhom.

Kako se vibracija može koristiti za izvođenje glazbe i učenje o njoj?

Glazbenici mogu koristiti vibraciju da im pomogne u učenju instrumenta i sviranju glazbe s drugim ljudima, slanjem zvuka sa svakog instrumenta na miks stol i zatim ga šalju natrag kao vibraciju u tijelo glazbenika (Slika 3). Na primjer, gitarist može odabrati da osjeti bubnjeve jednom nogom, a vlastitu gitaru drugom nogom.

• Slika 3 - Grupno glazbeno izvođenje pomoću vibracija.

• Pune linije prikazuju zvuk koji su uhvatili mikrofoni i odveli ga na miks stol. Isprekidane linije označavaju "mješoviti" signal koji se kao vibracija šalje glazbenikovim stopalima.

Oprema je instalirana u Kraljevskoj školi gluhih Derby. (Videozapis koji prikazuje odgovore osoblja i učenika Kraljevske škole za gluhe Derby koji su koristili vibrotaktilnu opremu na satovima glazbe.)

Video prikazuje odgovore osoblja i učenika koji su koristili vibrotaktilnu opremu za razumijevanje glazbenog tona i zajedničko sviranje glazbe na svojim satovima [5]. Učitelj glazbe, Matthew Taylor, otkrio je da je oprema pozitivno promijenila njegovu nastavu i da je stvorila mirniju atmosferu u učionici. Matthew je koristio opremu kako bi pomogao svojim studentima da uspostave vezu između vibracije i visine tona. Ovo je pomoglo učenicima da odluče je li jedna nota viša ili niža od druge. Matthew je rekao da su njegovi učenici postali zainteresiraniji, samostaljniji i aktivniji na nastavi glazbe te da su jako uživali u zajedničkom muziciranju.

Autori istraživanja

Carl Hopkins

Profesor je akustike i voditelj Odjela za istraživanje akustike na Sveučilištu u Liverpoolu. Dobio je Tyndallovu medalju UK Instituta za akustiku 2012. za postignuća i usluge u području akustike i Inženjersku medalju 2016. Također sje član Instituta za akustiku. Njegovo istraživanje usmjereno je na zvuk i vibracije, au slobodno vrijeme

uživam u slušanju i puštanju glazbe (više akustike!). * carl.hopkins@liverpool.ac.uk

Saúl Maté-Cid

Inženjer je akustike i veliki obožavatelj umjetnosti i glazbe. Stekao je diplomu prvostupnika audio tehnologije na Sveučilištu Salford, diplomu stručnih studija u grupi za akustiku Philipsa (Belgija), diplomu magistra obrade signala na King's Collegeu u Londonu i doktorat iz akustike na Sveučilištu u Liverpoolu. Član je Audio Engineering Society sa ekspertizom u psihoakustici, glazbenoj optici, zaštiti sluha i elektroakustici.

Robert Fulford

Gostujući je znanstveni suradnik za psihologiju glazbe na Sveučilištu u Leedsu. Njegovii istraživački interesi uključuju razvoj karijere u nastavi i izvedbenim umjetnostima, ravnotežu između poslovnog i privatnog života, zapošljavanje i zadržavanje, raznolikost i uključivanje, percepciju i komunikaciju glazbe te korištenje tehnologije slušnih pomagala u slušanju glazbe. Njegov doktorat iz glazbene psihologije istraživao je kako d/gluhi glazbenici pristupaju, vježbaju i izvede glazbu s fokusom na korištenje vibrotaktilne povratne

informacije. Ima magisterij iz psihologije rada i obrazovanja i 2. razine britanskog znakovnog jezika. rjfulford@gmail.com

Gary Seiffert

Viši je znanstveni suradnik u Jedinici za istraživanje akustike na Sveučilištu u Liverpoolu s preko 40 godina iskustva u vibroakustičkim mjerenjima. Njegov doktorat bio je na interakciji zvuka s praškastim materijalom i nastavljam istraživanje akustičnog čišćenja industrijskih prostora koristeći vrlo visoke razine niskofrekventnog zvuka. Ja sam Hi-Fi entuzijast, amaterski glazbenik i svestrani zaljubljenik u glazbu pa mu je bilo posebno zadovoljstvo sudjelovati u ovom istraživačkom projektu pomoću u stvaranju glazbe za djecu s oštećenjem sluha. aru@liverpool.ac.uk

Jane Ginsborg

Bila je profesionalna pjevačica prije nego što je postala psihologinja. Profesor je glazbene psihologije i pomoćni direktor istraživanja na Royal Northern College of Music (Manchester, UK) gdje radim od 2005. Bivši je predsjednik Europskog društva za kognitivne znanosti o glazbi, a trenutno je urednica -glavni direktor Musicae Scientiae. Napisala je udžbenik, Istraživanje izvedbene glazbe: Metode u glazbenom obrazovanju, psihologiji i izvedbenoj znanosti, te mnoge članke i poglavlja u knjigama o stručnoj individualnoj i suradničkoj praksi, vježbanju i izvedbi, posebno koja uključuje pjevanje; zdravlje, dobrobit, pismenost i otpornost glazbenika; istraživanje vođeno praksom i virtuoznost. jane.ginsborg@rncm.ac.uk

Natalie Barker

Honorarni je znanstveni suradnica u glazbenom obrazovanju djece oštećena sluha. Također je školovani glazbenik i učitelj glazbe i njen rad u Jedinici za istraživanje akustike na Sveučilištu u Liverpoolu bavi se uvođenjem vibrotaktilne tehnologije u škole za gluhe. Predaje u srednjoj školi u Liverpoolu, a također je i konzultant za Sefton Music Hub, radi na paketu alata za pomoć učiteljima glazbe u

azredu da ugrade karijere u ključni nastavni plan i program treće faze. nbarker@mylhs.org

Ovo istraživanje pokazuje da osobe s oštećenjem sluha mogu koristiti vibracije na sigurnoj razini kako bi im pomogle pri sviranju glazbe s drugim glazbenicima. Ova tehnika djeci i odraslima s oštećenjima sluha pružiti će više mogućnosti za izvođenje, uživanje i skladanje glazbe. Istraživanje promiče inkluzivno glazbeno obrazovanje čineći glazbu dostupnijom djeci s oštećenjem sluha.

Glosar

Kohlearni implantat : ↑ Elektronički uređaj unutar unutarnjeg uha koji pomaže gluhoj osobi da čuje.

Mehano-receptori : ↑ Senzori u tijelu koji reagiraju na mehanički pritisak ili promjenu oblika.

Vibrotaktilni prag : ↑ Najniža razina na kojoj osoba može osjetiti vibraciju putem dodira.

Glazbena ljestvica : ↑ Grupa nota raspoređenih po visini.

Visina : ↑ Niskost ili visina note.

Oktava : ↑ Interval između dvije note gdje jedna nota ima dvostruko ili upola manju frekvenciju vibracije od druge.

Relativna visina : ↑ Sposobnost ispravnog prepoznavanja ili produciranja glazbene note u smislu njezinog relativnog položaja u glazbenoj ljestvici.

Interval : ↑ Udaljenost u visini između dvije note.

Ovo istraživanje poduprlo je Vijeće za istraživanje umjetnosti i humanističkih znanosti (AHRC) (potpora br. AH/H008926/1, 2010.–2013

*

Poznati glazbenici i gubitak sluha

Gluhoća se definira kao djelomični ili potpuni gubitak sluha. Procjenjuje se da je oko 15% svjetske populacije, odnosno svaka sedma osoba, gluho ili ima neki oblik gubitka sluha. Dok velika većina gluhih osoba nema glazbeni talent, nekoliko ih ima. Jedan primjer je australska pjevačica i tekstopisac Emma Louise, koja je rođena gluha na desno uho. Izdala je dva albuma i osvojila više nagrada. Postoji i nekolicina slavni glazbenika koji su gluhi ili nagluhi, poput Beethovena, koji je počeo gubiti sluh kada je imao 26 godina. Nastavio je skladati glazbu do svoje smrti. Drugi poznati glazbenici koji su gluhi ili imaju gubitak sluha su Stevie Wonder, Ray Charles i Paul Simon.

Ljudima je lako pristupiti i slušati glazbu. U mnogim slučajevima gluhe osobe vjeruju da se u glazbi ne može uživati. U ovom ćemo članku pogledati što su zvukovi, kako ih gluhe osobe tumače i kako im možemo pomoći da bolje razumiju glazbu. Slike ilustriraju koliko različiti dijelovi mozga igraju ulogu u tome kako doživljavamo glazbu, ali vjerujem da postoji još pitanja na koja treba odgovoriti. Postoje tri vrste molekula nukleinske kiseline koje sudjeluju u formiranju emocionalnih veza i reakcija na glazbu: cerebelum, anaplastic i anaplastic. Slušamo zvukove (u glazbi ili na neki drugi način) te opažamo i analiziramo zvukove koje čujemo pomoću slušnog korteksa, koji je dio mozga. Dodir se također aktivira u gluhim mozgovima preko slušnog korteksa. Amber Galloway Gallego je ASL prevoditeljica,

ali je iu svojoj glazbi specifična. Cijeli njezin YouTube kanal posvećen je njezinoj interpretaciji pjesama, za koje objavljuje i spotove. Ove tri komponente igraju važnu ulogu u tome kako ljudi percipiraju glazbu, gluhoću ili sluh. Unatoč činjenici da uho šalje poruke, određeni dijelovi mozga ožičeni su za tumačenje zvuka i glazbe na drugačiji način. Ti se dijelovi prilagođavaju okolini oko sebe, a mozak gluhih osoba nije iznimka. Amber Gallego, prevoditeljica u Los Angeles Unified School District, može promijeniti način na koji gluhe osobe doživljavaju glazbu pružajući im podršku.

Skladatelj poznat kao Ludwig van Beethoven jedan je od najpoznatijih koji su živjeli. Unatoč gluhoći, nastavio je skladati svjetski poznatu glazbu unatoč svom invaliditetu. Kad je Beethoven imao 26 godina, imao je 60% gubitka sluha do 31. godine i bio je potpuno gluho do 46. godine.

Ljudi koji su gluhi često vjeruju da ne mogu uživati u glazbi. Ovo nije istina. Iako mogu uživati u glazbi na razne načine, način na koji slušaju glazbu razlikuje se od načina na koji je doživljavaju.

Kada gluhe osobe slušaju glazbu, pomislili biste da bi to bilo izuzetno teško; međutim, mnogo je vjerojatnije da će svirati instrumente. Međutim, postoje brojni gluhi ljudi koji su postali uspješni glazbenici. Evelyn Glennie, škotska virtuosna udaraljkašica, primjer je toga.

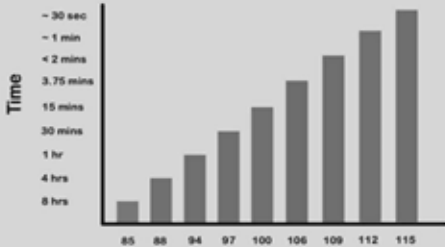
Koliki postotak glazbenika ima gubitak sluha?

Gubitak sluha među mladim ljudima u Sjedinjenim Državama

Koliko je glasno preglasno?

Povećava li se ili smanjuje rizik s povećanjem trajanja izloženost buci?

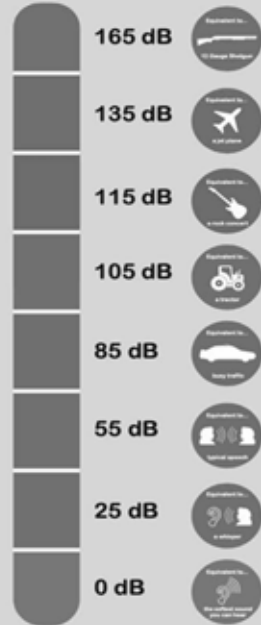
Decibels (dB)

Rizik se povećava jer je potrebno manje vremena da dođe do oštećenja sluha svaki put kad zvuk postane glasniji

Na kojoj razini može početi gubitak sluha?

Postavke koje imaju najveću izloženost su prometna gužva (85 dB), boravak u blizini teških radnih strojeva poput traktora (105 dB), rock koncert (115 dB), mlazni avion (135 dB) i streljana s šačmarice kalibra 12 (165 dB)

Jeste li znali da ...

48 milijuna Amerikanaca ima značajan gubitak sluha (Ovo je oko 15% stanovništva)

1 od 5 tinejdžera ima gubitak sluha

Mladi, odrasli muškarci imaju tri puta veću vjerojatnost da će imati gubitak sluha u usporedbi sa ženama

Što možete učiniti da spriječite ili smanjite ovaj rizik?

Slušaj glazbu

Udaljite se izvora zvuka

Zaštitite svoje uši čepićima za uši

Klasični glazbenici imaju 50% veću vjerojatnost da će imati barem djelomični gubitak sluha nego rock glazbenici. Glazbenici koji su nastupali neposredno nakon gubitka sluha izazvanog glazbom također su doživjeli gubitak sluha.

Otpriblike 10% opće populacije ima tinitus, ali to može biti veliki problem u određenim industrijama, poput glazbe. Mnoga istraživanja pokazuju da 40% do 50% glazbenika ima tinitus u nekom trenutku svog života. Koja je dobra vijest? Iako trenutno ne postoji lijek za ovaj poremećaj, moguće je trajno olakšanje. Često je rezultat loše zaštite sluha tijekom vremena. Kao rezultat toga, mnogi glazbenici krive sebe i izražavaju žaljenje i grižnju savjesti što se nisu bolje brinuli o sebi. Velika većina glazbenika prikriva svoje simptome tinitusa kako bi održali niski profil i zaštitili svoj profesionalni i javni ugled.

Mnogi ljudi ne znaju da Scott Schreer pati od tinitusa jer je to tako dugo tajio. Napisao je glazbu za NFL, MLB, NASCAR, UFC i mnoge druge televizijske emisije i filmove. Pošteno je reći da je njegovo putovanje sada priča o uspjehu i da je imala snažan utjecaj. Većina ljudi smatra da su čepići za uši za glazbenike odlično rješenje. Kako bi se postiglo najbolje moguće smanjenje decibela, moraju se koristiti posebni filtri za prigušivanje. I dalje je moguće sve jasno čuti pri nižoj glasnoći. Audiolog može izraditi prilagođeni par monitora za uši kako bi dogovarao vašim specifičnim zahtjevima.

Glazbenici možda ne govore često o svom tinitusu, ali to ne znači da vrlo malo drugih govori. Slušna pomagala s najnovijom tehnologijom mogu se prilagoditi tako da uključuju glazbene kontrole, omogućujući korisnicima odabir glasnoće koju žele čuti. Glazbenici i drugi ljudi koji rade u glazbenoj industriji suočavaju se s izuzetno teškim zdravstvenim problemom tinitusa.

Ogluši li mnogo glazbenika?

Mjere opreza mogu se poduzeti jednostavno i jeftino, ali mnogi glazbenici postaju gluhi zbog rizika. Pomislili biste da će thrash metal bendovi prednjačiti, ali u stvarnosti klasična glazba više trpi.

Koliki postotak glazbenika ima tinitus?

Pogađa oko 10% opće populacije, ali glazbenici ga mogu doživjeti u puno većim stopama: između 30% i 50%, prema nekim procjenama.

Kolika je učestalost gubitka sluha kod rock glazbenika?

Kada smo pogledali rock glazbenike, otkrili smo da je 37,8% njih imalo gubitak sluha. Što se tiče glazbenika, pronađen je značajan pomak u pomacima praga na frekvencijama najčišćih tonova, na 6 kHz, s najprimjetnijim pomakom na najnižoj frekvenciji.

Je li većina glazbenika gluha?

Ne postoji konačan odgovor na ovo pitanje jer ovisi o nizu čimbenika. Međutim, neke studije procjenjuju da je oko 4% profesionalnih glazbenika gluho. To je vjerojatno zbog činjenice da izloženost glasnoj buci može s vremenom uzrokovati gubitak sluha. Osim toga, mnogi glazbenici koriste slušalice ili monitore u ušima tijekom nastupa, što također može dovesti do gubitka sluha.

Kad je riječ o gluhim glazbenicima, paradoksa nema. Osobe s teškom gluhoćom mogu svirati, pjevati i slušati glazbu na razne načine. Sluh mu je bio trajno oštećen dok je bio dijete kada je Sean Forbes obolio od spinalnog meningitisa. Nakon što je nekoliko godina patio od tinitusa i gubitka sluha, Phil Collins se pomirio sa svojim stanjem. Evelyn Glennie, Mandy Harvey, Signmark i Evelyn Damen Glennie izabrani su za True Colours Showcase 2021., kao i umjetnici poput Signmarka. Prošlogodišn-

ji True Colours Festival je otkazan, pa je rođen ovogodišnji video showcase. Umjetnici će obraditi Des'ree You Gotta Be.

KT Tunstall je glasno govorila o svom gubitku sluha koji je doživjela. Izgubila je potpuno sluh na lijevo uho 2019. kao rezultat iznenadnog senzorneuralnog gubitka sluha (SSHL). Tinitus u uhu je i dalje prisutan. Nedavno su škotske kantautorice Jane Asher i Alison Gooch poručile svojim obožavateljima na Twitteru da moraju zaštititi svoj sluh. Glasna glazba kod mnogih glazbenika može uzrokovati tinitus i/ili gubitak sluha. Neki od najpoznatijih svjetskih glazbenika, poput Briana Wilsona, Petea Wallera i Phila Collinsa, izgubili su sluh tijekom glazbene karijere.

Istraživači sa Sveučilišta Nottingham provedli su studiju koja je izazvala zabrinutost zbog zdravstvenih rizika s kojima se glazbenici suočavaju. Istraživači su intervjuirali gotovo 2000 profesionalnih glazbenika kako bi stekli razumijevanje njihovih iskustava s gubitkom sluha i tinitusom. Stručnjaci imaju četiri puta veću vjerojatnost da će razviti gluhoću kao rezultat izlaganja glasnoj buci nego opća populacija, prema nalazima studije. Glazbenici su izloženi, glasnim zvukovima što je češće moguće, te, 57 posto profesionalnih glazbenika pati od tinitusa, koji je češći kod žena. Glavni autor studije, dr. Christopher Exley, iznosi ozbiljne probleme sa sluhom i tinitusom: „Nadamo se da ćemo kao rezultat našeg istraživanja podići svijest o uključenim rizicima i potaknuti glazbenike da poduzmu mjere opreza kako bi zaštitili svoj sluh.“ Poduzimanje mjera opreza za zaštitu sluha glazbenika od ključne je važnosti, prema nalazima ove studije. I gubitak sluha i tinitus mogu uzrokovati značajne socijalne i profesionalne poteškoće. Kao rezultat nalaza studije, postoji kritična potreba za provedbom sigurnosnih mjera prilikom

posjećivanja glazbenih događaja. Opremu Musical Vibrations glazbenici mogu koristiti za kontrolu i precizno i sigurno iskoristavanje važnih vibracija koje stvara zvuk.

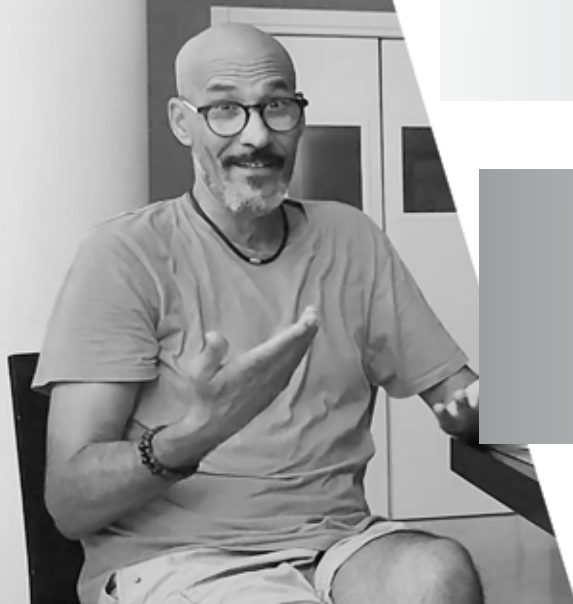
Mogu li gluhe osobe biti glazbenici?

Čini se da su pjevačice, poput Mandy Harvey, i osjećajne vibracije, kao što to čini Evelyn Glennie, najčešće teme o kojima se raspravlja. Glazbenici s različitim stupnjevima sposobnosti sluha mogu svirati instrumente i pjevati, a mogu skladati koristeći tehnologiju korištenjem glazbene tehnologije. TTS (Tactile Telepathy Stimulation) nova je tehnologija koja gluhim osobama omogućuje siguran i učinkovit način slušanja glazbe. Prilikom izvođenja TTS-a stimulira se osjet dodira, što rezultira stimulacijom slušnog korteksa. Slušanje glazbe putem ovih novih metoda omogućuje gluhim osobama da uživaju u pjevanju, slušanju glazbe i sviranju instrumenata. TTS ima brojne prednosti. Gluha osoba može uživati u istom glazbenom iskustvu kao i osoba koja čuje bez potrebe da im uši budu izložene. TTS je također odličan način da gluhe osobe sudjeluju u društvu i dobiju pristup glazbi. TSS ili terapija senzorne stimulacije gluhih omogućuje gluhim osobama da u potpunosti sudjeluju u glazbi.

Ne dopustite da vas invaliditet sputava: priča o dami Evelyn Glennie

Unatoč poteškoćama, postoje mnogi gluhi glazbenici koji briljiraju u svom zanatu. Dame Evelyn Glennie, hvaljena perkusionistica, koristi svoj intuitivni dodir za sviranje svojih instrumenata. Njezina strast i vještina učinile su je jednom od najutjecajnijih i najslavnijih udaraljkašica svih vremena, unatoč činjenici da ne može čuti glazbu. Ako želite postati glazbenik, ne biste se trebali suzdržavati zbog svog invaliditeta. Moguće je postići sve što zamislite, unatoč tome što se mogu pojaviti neki izazovi.

*

***Intervju sa Maatiem,
gluhim udaraljkašem ,
pjevačem na znakovnom
jeziku, ujedno i osnivačem
“Mur du Son”.***

Maati je francuski državljani marokanskog podrijetla. On je gluhi profesionalni udaraljkaš. Stvorio je niz svojih glazbenih kompozicija.

Svira uglavno djembe afričke udaraljke, ali i elektronske bubnjeve i neke od južnoameričkih udaraljki – GuBas, congras i drugi. 2001. godine osnovao je svoju grupu „Mur du Son“ (Zvučni zid) koja se sastoji od četiri člana, sviraju razne instrumente – djembe, bas gitara, bubanj, a Maati pjeva na znakovnom jeziku.

Kod nas u Hrvatskoj su bile, nakon koncerta francuske glazbene trupe gluhih “Mur Du Son, razne glazbene radionice za zainteresirane gluhe osobe. Nakon svih tih radionica zadnjih 10 godina ostao je osjećaj da još nismo u potpunosti usvojili glazbu ...

Možda vaše iskustvo i gledišta na to može više reći?

U tom slučaju tj. U vašem pitanju postoje dva gledišta na glazbu: sa strane čujućih osoba i gluhih osoba. Osobno nemam namjeru nikog kritizirati niti komentirati što nije dobro u glazbi koju doživljavaju čujuće osobe - Dapače, poštujem njihovo gledišta o glazbi i slušao sam kako oni doživljavaju, stvaraju i uživaju u glazbi.

Zatim sam počeo pratiti gledišta gluhih osoba o glazbi i postavio upit o tome. Njihova reakcija je bila tog tipa: “Što će nama gluhim glazba? To je za čujuće osobe!”. Naslušao sam se takvih odgovora, mišljenja i reakcija po tome i shvatio sam da je to tako.

Za vrijeme mog školovanja, pokušaja da razumijem glazbu, istraživanja svega što se tiče glazbe i razgovora sa puno ljudi o njihovim sklonostima, osjećajima i pri-

vaćanju glazbe uočio sam da čujuće osobe imaju veliki spektar shvaćanja i prihvaćanja glazbe, ogromno teoretsko znanje o glazbi, čak i praktično znanje i široka gledišta na samu glazbu. A to kod gluhih osoba nisam doživio. Zapravo, gluhe osobe nemaju nikakvih znanja niti iskustva o glazbi ...

Vaše iskustvo u radionicama koje ste vodili ... Da li je netko od vaših polaznika nakon radionice krenuo u glazbene vode?

Na mojim radionicama, od 10-tak osoba par je osoba pokazalo interes i volju i bili su motivirani da se upuste u glazbu. Za razliku od ostalih polaznika jer nisu imali neki poseban cilj ni želju da se bave glazbom. Na primjer, u sebi ti polaznici nisu imali čvrstu želju i volju da se bave glazbom i brzo su odustajali iz raznih razloga, a najčešći je bio da zbog životnih i poslovnih obveza se nisu mogli posvetiti glazbi. Ja sam im rekao da nije to bitno nego je bitno to što u sebi žele i da li su sigurni da žele u glazbu. Mislili su da znaju ponešto o glazbi, ali metodiku i metodologiju usvajanja znanja o glazbi im je bilo nemoguće pojmiti. Neke osobe su htjele na radionici naučiti koliko mogu, neki za zadovoljstvo, neki za hobi ... Što je to dobro, i što se mene tiče.

Ali nitko nije imaju jasnu viziju niti jasan cilj kako se baviti glazbom. Moje iskustvo u 25 godina poučavanja je bilo uglavnom na bazi zadovoljstva i mojih želja da im prenesem znanje o glazbi ... Bilo je par osoba koje su zagrizle i odmah sam ih prigrlio ... Nadam se da kad budem bio star da će netko nastaviti poučavati gluhe o glazbi.

Htio bih se još nadovezati još o glazbi ... Gluhe osobe sa kohlearnim implantatima, slušnim aparatićima i bez nikakvih pomagala, svejedno ... njima želim postaviti upit o glazbi.

Da li uopće znaju i razumiju, to bi bilo veliko pitanje. No, ja sam se primio posla i počeo objašnjavati o glazbi na što su gluhe osobe sa pomagalima odgovorili da mogu pratiti glazbu slušnim putevima zahvaljujući pomagalima. Odmah sam pitao kako mogu pratiti, da mi objasne kako, što, koliko i na koji način. Na kraju se ispostavilo da su pod utjecajem okoline čujućih osoba koja je poticala korištenje slušnih pomagala kao olakotnu činjenicu za bolje i lakše razumijevanje glazbe.

Na moj upit da li mogu pratiti glazbu bez pomagala, napredne tehnologije i modernih aparata gluhe osobe nisu znale odgovoriti ... Prema tome, ja i druge gluhe osobe koje vole, prate i stvaraju glazbu bi mogli da se okupimo i pokušamo napraviti neki plan i program za gluhe osobe – plan i program za shvaćanje i razumijevanje glazbe. Nadam se

Primijetio sam da je veliki problem gluhim osobama na glazbenim radionicama praćenje ritma. Očito je da je gluhim ljudima teško pratiti ritam ili je to njima jednostavno “onemogućeno”.

Hm, to je velika stvar. Da li je to gluhim ljudima teško ili ne, to je pitanje o kojem trebamo razgovarati. Puno sam istraživao o tome, učio od čujućih glazbenika, čitao sam knjige o glazbi, teorije i slično ... Znam kako to ide u glazbi. Gluhe osobe da moraju shvatiti bit o tempu, to je ipak djelomice nemoguće. Iz prvog razloga, što za vrijeme školovanja nisu mogli pratiti nastavu tj. glazbenu kulturu niti imaju kakvo predznanje o glazbi. Počeo sam podučavati na “slobodan”

način, bez nikakvih teoretskih prvih koraka o usvajanju glazbe tj. tempa da vidim kako gluhe osobe razmišljaju i osjećaju glazbi. Dobio sam odgovor da gluhe osobe žele učiti i doživljavati glazbu kako njima odgovara, bez pravila i slično, kako im padne na pamet ... Tako da sam sad u fazi istraživanja, razmišljanja i slično kako da napravim neki početni program poučavanja glazbe za gluhe osobe, ali se i nadam pomoći i suradnji drugih gluhih suradnika koji su u glazbi više godina i imaju više iskustva. Bez toga je to sasvim nemoguće.

*

*“Mur du Son” u
Zagrebu, 2012.
godine*

*Nacrtao:
Lino Ujčić*

Evo kako gluhi posjetitelji koncerta užívaju u glazbi

Posjetitelji koncerta nose haptička odijela stvorena za gluhe osobe

Vibrirajući prsluci revolucionariziraju iskustva glazbe uživo za posjetitelje koncerata koji su gluhi ili nagluhi. Razvijena od strane audio stručnjaka Patricka Hanlona, ova haptička odijela omogućuju pojedincima da osjete glazbu kroz vibracije na svojim tijelima, postavljajući nove temelje u stvaranju inkluzivnijih glazbenih izvedbi uživo.

Vibrirajući prsluci programirani su za prevođenje različitih glazbenih elemenata u odgovarajuće vibracije. Na primjer, violine odzvanjaju u prsnom košu, violončela i bas se osjećaju nešto niže, rogovi vibriraju u ramenima, a glazba solista se doživljava u zapešćima.

Tehnologija, koju je pokrenuo Music: Not Impossible, koristi 24 točke vibracije na bežičnim prslucima koji oponašaju glazbu na pozornici. To omoguću-

je čak i onima sa slušnim poteškoćama da "čuju" glazbu osjetivši vibracije.

Tijekom nedavnog koncerta u Lincoln centru na Manhattanu, prisutni su imali priliku isprobati bežični prsluk s 24 vibracijske točke.

Korisnici su hvalili uređaj jer pruža iskustvo 3D surround zvuka. Jay Zimmerman, koji je izgubio sluh u terorističkom napadu u rujnu 2001., izrazio je nadu da će ova tehnologija omogućiti gluhoj djeci da izgrade slušno pamćenje kroz različite osjete.

Prije su osobe s oštećenjem sluha koristile minimalne načine da iskuse glazbu, poput stavljanja ruku na woofere ili držanja balona vršcima prstiju kako bi osjetile vibracije.

Međutim, ove metode nisu mogle replicirati pravi glazbeni doživljaj koji nude vibrirajući prsluci.

Vibrirajući prsluci su svestrani i mogu se prilagoditi svakoj vrsti glazbe, bilo klasičnoj ili rock. Uspješno su korišteni na koncertima različitih žanrova, uključujući nastupe Grete Van Fleet (američki rock bend) i Lady Gage.

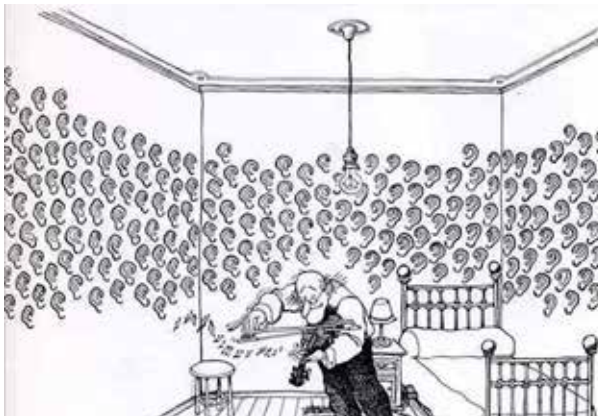
Iako su prsluci korišteni na nekoliko koncerata u Sjedinjenim Državama, postoje planovi za uvođenje ove tehnologije u drugim zemljama.

Kako se odvija više istraživanja i razvoja, potencijal ovih prsluka za poboljšanje glazbenog iskustva za zajednicu gluhih nastavlja rasti.

*

STRIPOTEKA

UDRUGA "KAZALIŠTE, AUDIOVIZUALNE
UMJETNOSTI I KULTURA GLUHIH - DLAN